

RAPORT DE ACTIVITATE
al
Centrului Național Anticorupție

I semestru 2018

Chișinău 2018

1. Implementarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție 2017-2020

Monitorizarea implementării Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020

În procesul de monitorizare a realizării Planurilor de acțiuni ale Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr.56 din 30 martie 2017 (SNIA), a fost elaborat Raportul de monitorizare și evaluare a SNIA, pentru anul 2017. Raportul face o analiză a progresului realizării în anul 2017 a Planurilor de acțiuni cuprinse în anexa 2 a Hotărârii Parlamentului cu privire la adoptarea SNIA și este publicat pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție, www.cna.md, compartimentul/ Strategia Națională Anticorupție/ Implementarea strategiei/ Rapoarte de evaluare.

Raportul cuprinde analiza progreselor raportate de instituțiile implementatoare (66 de autorități ale administrației publice centrale și 29 de autorități ale administrației publice locale), conform rapoartelor remise Secretariatului Grupurilor de monitorizare, asigurat de Centrul Național Anticorupție; aprecierea, inclusiv cantitativă a realizării acțiunilor în baza indicatorilor de progres, rezultatelor scontate și indicatorilor de rezultat; descrierea riscurilor pentru realizarea acțiunilor scadente la finele semestrului următor; descrierea impactului realizării SNIA, conform indicatorilor de impact, a indicatorilor obiectivelor generale și ai scopului Strategiei, conform sondajului de monitorizare a impactului Strategiei; precum și reflectarea evoluțiilor în Grila indicatorilor de impact ai Strategiei, conform unor surse de date alternative colectate din alte sondaje realizate de organizații neguvernamentale, naționale și internaționale.

Conform mecanismului de monitorizare al Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020, adoptată prin Hotărârea Parlamentului nr.56 din 30.03.2017, ședințele Grupurilor de monitorizare au loc cu o periodicitate de două ori pe an și sunt găzduite de una din instituțiile-piloni de care este responsabil grupul respectiv, fiind prezidate de către conducerea instituției-gazdă. Pe parcursul lunii mai curent, au avut loc ședințele Grupului de monitorizare 1, responsabil de Pilonii I. Parlamentul și IV. Comisia Electorală Centrală și partidele politice (10 mai) și Grupului de monitorizare 3, responsabil de Pilonii III. Justiția și autoritățile anticorupție, V. Curtea de Conturi și VI. Avocatul Poporului (28 mai). În cadrul ședințelor au fost audiate public progresele și dificultățile în implementarea Planului de acțiuni al Strategiei și adoptate deciziile Grupurilor de monitorizare, care vizează aprecierea progresului realizat și identificarea acțiunilor de soluționare a provocărilor constatate.

Strategia adresează 9 sectoare vulnerabile față de fenomenul corupției, în cadrul cărora a fost realizată analiza problemelor specifice domeniului de activitate, cu elaborarea ulterioară a acțiunilor de soluționare a provocărilor identificate. În 8 din cele 9 sectoare au fost selectați experți cu suportul proiectului PNUD "Consolidarea funcțiilor de prevenire și analiză a Centrului Național Anticorupție", care au elaborat rapoarte de descriere a problemelor în sectorul vizat. Reprezentanții Centrului Național Anticorupție au asigurat suport consultativ în procesul de elaborare a Planurilor sectoriale anticorupție, participând la 36 de ședințe în cadrul entităților responsabile de elaborare și aprobare a planurilor. Totodată, au fost asigurate 19 avizări a Planurilor sectoriale/locale anticorupție.

Pînă în prezent, 5 planuri sectoriale anticorupție au fost aprobate prin Hotărâre de Guvern în domeniile fiscal, vamal, administrării și deetatăzării proprietății publice, achiziții publice, asigurarea ordinii publice.

Planurile sectoriale anticorupție în domeniile educației, sănătății, agro-alimentar și mediu sunt la etapa de avizare sau remise de către entitățile publice responsabile către Guvern spre aprobare. În domeniile educației și al ocrotirii sănătății și asigurărilor medicale, au fost realizate 5 avizări și a fost asigurată participarea la 5 ședințe de lucru în procesul de elaborare a planurilor sectoriale.

Autoritățile publice locale au fost asistate în procesul de adoptare a planurilor, fiind elaborat și expedit modelul Planului local de acțiuni anticorupție pentru anii 2018-2020. Circa 65% din Consiliile raionale/municipale au informat despre aprobarea Planurilor anticorupție în domeniul administrării publice locale pentru anii 2018-2020 (Anenii Noi, Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Călărași, Cimișlia, Comrat, Dondușeni, Edineț, Fălești, Florești Hîncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Rezina, Rîșcani, Strășeni, Șoldănești, Ungheni, Taraclia, Găgăuzia).

Cu suportul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Controlul corupției prin aplicarea legii și prevenire” (CLEP) și a Cancelariei de Stat, în perioada martie-iunie curent, au fost organizate 8 sesiuni de instruire regionale (Orhei, Hîncești, Cahul, Ungheni, Soroca, Căușeni, Sîngerei, Chișinău) pentru reprezentanții autorităților locale de nivel I și II (100% acoperire), și a oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, cu genericul “Procedura de monitorizare și raportare a planurilor locale de acțiuni”. De asemenea, la 18 și, respectiv, 20 aprilie curent au fost organizate 2 ateliere de lucru cu reprezentanții ONG-urilor locale de profil din zonele de sud și nord (Cahul și Bălți), în scopul dezvoltării mecanismului de monitorizare a implementării Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 și elaborării rapoartelor alternative la rapoartele Secretariatului Grupurilor de Monitorizare al SNIA, în special în procesul de implementare a planurilor locale anticorupție.

A fost acordată asistență metodologică entităților publice la nivel local și central pentru raportarea privind implementarea SNIA 2017-2020 prin apeluri telefonice și e-mail (total 210 consultații).

În scopul realizării obiectivului general al SNIA „Protecția avertizorilor de integritate și a victimelor corupției”, a fost obținută finanțarea proiectului de asistență externă „Consolidarea capacităților Centrului Național Anticorupție și Oficiului Avocatului Poporului în asigurarea respectării și protecției drepturilor omului în contextul semnalării faptelor privind infracțiunile de corupție”, acordată de către proiectul PNUD “Consolidarea capacităților tehnice ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția Drepturilor Omului”, implementat de către Institutul Național al Justiției, Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. În luna martie curent, Centrul Național Anticorupție și Oficiul Avocatului Poporului, împreună cu Institutul de Reforme Penale, au început implementarea proiectului, în cadrul căruia și-au propus să dezvolte și să promoveze mecanismul de protecție a drepturilor fundamentale ale avertizorilor de integritate, să consolideze capacitățile angajaților ambelor instituții în domeniul protecției drepturilor avertizorilor de integritate prin dezvoltarea abilităților de formare și profesionale, precum și să informeze entitățile publice și agenții publici cu privire la mecanismul de protecție a drepturilor avertizorilor de integritate.

Proiectul cuprinde mai multe activități, printre care elaborarea Metodologiei de asigurare a respectării drepturilor avertizorilor de integritate, fiind selectat un expert la nivel național pentru realizarea acțiunii, consolidarea capacităților angajaților Centrului Național Anticorupție și Oficiului Avocatului Poporului în domeniul protecției avertizorilor de integritate prin dezvoltarea abilităților de formare și profesionale. De asemenea, va fi elaborat un curriculum de instruire în domeniul asigurării respectării drepturilor avertizorilor de integritate, pentru a fi aplicat de către instituțiile menționate. În cadrul proiectului va fi elaborat un spot grafic pentru promovarea mecanismului de protecție a drepturilor avertizorilor de integritate și vor fi desfășurate sesiuni de informare. Urmare

a realizării cu succes a tuturor acțiunilor planificate, proiectul dat va oferi un mecanism eficient de asigurare a respectării drepturilor avertizorilor de integritate.

Pentru realizarea unor acțiuni din cadrul SNIA, în anul 2018, a fost solicitat suportul proiectului CLEP pentru implementarea următoarelor acțiuni:

- elaborarea planului sectorial în domeniul medicinei, fiind asigurată elaborarea proiectului planului de către un expert independent, organizarea ședințelor grupului de lucru și avizarea proiectului planului;
- promovarea integrității în sectorul privat, inclusiv identificarea stimulentei legale pentru promovarea implementării Codurilor de etică în afaceri și de guvernare corporativă, pentru prevenirea corupției și asigurarea integrității angajaților;
- dezvoltarea ghidului pentru despăgubirea victimelor corupției (partea vătămată ș.a.).

Ca urmare a ședinței board-ului proiectului CLEP, acțiunile vizate au fost incluse în planul de acțiuni pentru perioada 2018-2019.

Activități pentru asigurarea impactului implementării politicilor anticorupție

În perioada de referință a fost asigurată participarea la 17 ședințe în procesul de elaborare și implementare a documentelor de politici cu tangență cu domeniul prevenirii și combaterii corupției, fiind asigurată:

- elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare "Moldova 2030" (SND Moldova 2030), precum și avizarea priorităților nr.8 "Guvernare transparentă, eficientă, responsabilă și profesionistă" și nr.9 "Un nivel mai înalt de securitate personală și comunitară";
- elaborarea Planului național de acțiuni de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea, cu avizarea ulterioară a Planului de acțiuni. Totodată a fost inițiat procesul de elaborare a Planului intern al instituției în baza prevederilor Rezoluției 1325;
- evaluarea implementării programului NATO de consolidare a integrității "Building Integrity" și identificarea domeniilor de cooperare pe viitor;
- avizarea și implementarea planului de acțiuni pentru implementarea la nivel național a Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării pentru anii 2015 – 2020;
- raportarea progreselor realizate în perioada 2017 – 2018 (trimestrul I) în implementarea Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2017-2019;
- raportarea realizărilor atinse de către Centrul Național Anticorupție în respectarea angajamentelor din Capitolul IV. – Corupția – al Planului Comun de Acțiuni pentru Combaterea Traficului Illicit de Materiale Nucleare și Radiologice, semnat între Guvernele Republicii Moldova și SUA la 19 iulie 2011;
- elaborarea acțiunilor pentru a fi incluse în planul de acțiuni al Strategiei Naționale de Management Integrat al Frontierei de Stat.

Centrul Național Anticorupție a acordat sprijin acțiunilor de consolidare a activității Autorității Naționale de Integritate, fiind prezentate prioritățile de cooperare cu Agenția Națională de Integritate și desfășurată întreprinderea privind Strategia de dezvoltare a ANI cu expertul CLEP – Silviu Popa, Secretar General al ANI România.

În vederea asigurării cooperării cu organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare pe domeniul politicilor anticorupție, a fost furnizată informația privind realizarea Memorandumului de macro-finanțare RM-UE; realizarea SNIA în vederea determinării eligibilității Republicii Moldova pentru asistență în cadrul Programului Compact; realizarea Planului național de acțiuni pentru

implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, în perioada 2017 – 2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30.12.2016; realizarea Planului de activitate al Guvernului pe anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.890 din 20.07.2016; realizarea indicatorilor Rețelei Anticorupție a OCDE; elaborarea raportului de evaluare a implementării de către Republica Macedonia a Convenției Națiunilor Unite Împotriva Corupției.

A fost asigurată participarea în cadrul seminarului regional “Cultivarea integrității sectorului privat în regiune: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova, Turcia, Ucraina”, organizat de OCDE, EBRD, UNDP, în Tbilisi, Georgia, 13-14 martie anul curent. Delegația moldovenească a fost constituită din reprezentanți ai guvernului, asociațiilor de afaceri, Consiliului Economic și PNUD, care, în cadrul unor exerciții practice, au lucrat asupra unui plan național de consolidare a integrității în afaceri.

2. Analiza corupției și a riscurilor strategice de apariție a fenomenului

Analiza strategică și operațională

În perioada I-lui semestru 2018, au fost efectuate **184 de produse analitice**, inclusiv **12 strategice** și **172 operaționale**, privind fenomenul corupției în cazurile investigate și în domeniile social-economice din R.Moldova. Comparativ, în perioada similară a anului 2017, au fost efectuate 159 produse analitice, inclusiv 12 strategice și 147 operaționale.

Din totalul analizelor strategice efectuate, **7 au fost remise ofițerilor de investigații și ofițerilor de urmărire penală** din cadrul Centrului Național Anticorupție, pentru examinare conform competenței. În alte cazuri, au fost întocmite **11 sesizări în adresa autorităților publice** pentru soluționarea problematicilor constatate în rezultatul analizelor strategice.

Analizele strategice au fost axate prioritar pe următoarele domenii:

- învățământ,
- ocrotirea sănătății,
- gestionarea mijloacelor provenite din asistență externă.

În domeniul **învățământului**, au fost supuse analizei **activitatea a 7 instituții superioare de învățământ de stat**, prin prisma gestionării mijloacelor bugetare și a veniturilor obținute din activitatea proprie. În lista de vulnerabilități a fost inclusă lipsa unor analize și prognoze exacte de estimare a necesităților pentru formarea comenzii de stat (în ultimii trei ani, din bugetul de stat au fost alocate 1,9 mlrd lei pentru comanda de stat – 7700 studenți, deși Republica Moldova oferă doar 2 000 de locuri de muncă vacante), la unele instituții fiind constatate și costuri de întreținere a unui student cu 57% mai mult în comparație cu alte. De asemenea, au fost constatate vulnerabilități la darea în arendă a spațiilor publice gestionate de instituțiile de învățământ (prețuri mai jos de 3-4 ori decât cel de piață, selectarea incertă a beneficiarilor) etc. Materialele analizei se află în procedura ofițerilor de investigație din cadrul Centrului Național Anticorupție.

În cadrul unui alt studiu, au fost analizate **legăturile între** factorii de decizie ai unor **instituții de învățământ general** din mun. Chișinău și reprezentanții **asociațiilor obștești (inclusiv părintești)**,

fiind constatate mai multe cazuri în care directorii, directori adjuncți și contabilii instituțiilor de învățământ beneficiază de „sporuri salariale” din contul asociațiilor respective. De asemenea, s-a stabilit că în unele asociații obștești, majoritatea efectivului angajat reprezintă, de fapt, învățători din cadrul instituțiilor de învățământ pe lângă care activează aceste asociații. Materialele analizei se află în procedura ofițerilor de investigație din cadrul Centrului Național Anticorupție.

Un alt subiect analizat a vizat alocarea mijloacelor publice către **instituțiile de învățământ neacreditate**, în rezultat fiind constatate unele lacune ale cadrului legal de referință ce au generat nerealizarea acreditării instituțiilor de învățământ de ordin general, profesional tehnic și superior. Aspectele constatate au fost abordate în demersul adresat Prim-ministrului Republicii Moldova.

În domeniul **ocrotirii sănătății**, se menționează analiza strategică privind **acreditarea instituțiilor medicale** și finanțarea acestora din fondul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină au fost constatate multiple cazuri de nerespectare a procedurii legale stabilite în scopul acreditării și recreditării instituțiilor medicale, fapt ce a condiționat alocarea ilegală a mijloacelor financiare în adresa acestor instituții medicale. În baza materialelor analizei a fost informat Prim-ministrul Republicii Moldova și au fost sesizați Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Compania Națională de Asigurări în Medicină. În rezultat, autoritățile vizate au planificat măsurile de rigoare pentru asigurarea respectării legislației de către instituțiile medicale, inclusiv fiind întocmite 18 procese contravenționale, precum și acțiuni de consolidare a conlucrării între CNAM și Ministerul de resort în parte ce ține de neadmiterea instituțiilor medicale neacreditate la fondurile de asigurări medicale.

Cu referință la **fondurile externe**, se menționează analiza strategică privind implementarea **proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale”** - Faza II (valoarea totală a proiectului - 14 616 762 euro), fiind constatate multiple cazuri de organizare a procedurilor de achiziție cu elemente de fraudă, abateri de la legislație în parte ce ține de organizarea documentației pe dosarele de achiziție. Astfel, în cadrul unor Agenții de Dezvoltare Regională au fost constatate încălcări și/sau neclarități în cadrul unor proceduri de achiziție, a căror valoare au constituit între 34-53% din suma totală a achizițiilor efectuate de Agenția respectivă în cadrul proiectului. Materialele analizei se află în procedura ofițerilor de investigație din cadrul CNA.

În alt caz, organul de urmărire penală din cadrul Centrului a inițiat o cauză penală pe semnele calificative prevăzute la art.327 CP, pe faptele constatate în cadrul analizei strategice privind implementarea de către unele autorități publice centrale și instituțiile din subordine a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind suportul în implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize. Cauza penală se află în procedura Centrului Național Anticorupție.

În alte **domenii cu rezonanță socială**, a fost efectuată analiza strategică privind **practica judiciară pe cauzele contravenționale de construcții neautorizate**. În rezultat, s-a constatat că din 250 de hotărâri judecătorești analizate, doar în 24% instanțele de fond au aplicat demolarea construcțiilor neautorizate, din care încă jumătate se anulează de către instanțele de apel și, în final, rămân în vigoare doar 11% din cazurile de demolare. Drept temei pentru hotărârile de încetare a fost invocată intervenirea termenului de prescripție (57%), încălcarea procedurii de către agenții constatatori

(20%), neprezentarea în instanță a agentului constatator (15%) și neprezentarea probelor suficiente (8%). În baza rezultatelor analizei strategice a fost informat Prim-ministrul Republicii Moldova și sesizați Ministerul Justiției, Curtea Supremă de Justiție, Cancelaria de Stat și Primăria mun. Chișinău. De asemenea, rezultatele studiului au fost abordate și de către unele organizații mass-media în cadrul emisiunilor de știri televizate. Acesta a fost publicat pe pagina www.cna.md.

Un alt subiect relevant supus analizei strategice vizează **reprezentarea statului în cadrul întreprinderilor de stat și a societăților comerciale cu cotă de stat**, în rezultat fiind puse în evidență lacunele legislative și gestionarea ineficientă a domeniului. Astfel, pentru reprezentarea intereselor statului, funcționarii au beneficiat, în perioada 2015-2016, de indemnizații între 480 lei și 568.123 lei anual, achitate din fondurile agenților economici. În decurs de doi ani, prezența funcționarilor în consiliile de administrare i-a costat pe agenții economici în sumă totală de 54.341.366 lei (din care, 54% au fost alocate către 50 persoane din 1400 de reprezentanți). Deși la fiecare întreprindere îi revine în mediu câte 6-7 funcționari delegați în consiliile de administrare, datele denotă că 35% din întreprinderi se află în procedură de insolvență și lichidare, iar alte 23% - înregistrează pierderi nete și profituri neînsemnate. Aspectele nominalizate au fost abordate în demersul adresat Prim-ministrului Republicii Moldova.

Analizele operaționale au vizat proprietățile persoanelor publice în coraport cu veniturile acestora (42% din analizele operaționale), relațiile între figuranți (37%) și activitatea agenților economici, inclusiv câștigători ai licitațiilor publice (21% din analize). Subiecții supuși analizei operaționale au fost persoane cu funcție de demnitate publică (5), funcționari/agenți publici (92), precum și alte persoane fizice (330).

În 21 de cazuri a fost stabilită deținerea de către subiecți a unor proprietăți nejustificate, a căror valoare constituie circa 64,5 mln.lei. În 15 cazuri, a fost stabilită nedeclararea a 68 de bunuri imobile, cu valoarea cadastrală de 16,9 milioane lei. În alte 7 cazuri, s-a stabilit nedeclararea a 8 bunuri mobile, cu valoarea de 405 mii lei.

În 14 cazuri, s-a stabilit nedeclararea a 22 surse de venit, în sumă de 546 mii lei. În 6 cazuri, s-a stabilit nedeclararea a 8 cote-părți deținute în cadrul unor întreprinderi, în valoare de 1,86 mln lei. De asemenea, s-au stabilit 2 cazuri posibile de conflict de interese, a căror avantaje economice constituie 456 mii lei.

Produsele de analiză operațională au fost transmise pentru examinare, conform competenței, ofițerilor de urmărire penală și ofițerilor de investigații speciale, precum și către procurorii anticorupție. Astfel, în dependență de solicitant, 68% din analizele operaționale au fost expediate subdiviziunilor specializate ale Centrului și 32 % - către Procuratura Anticorupție. Analizele au fost efectuate în cadrul a **105 cauze penale și 8 materiale**.

Suportul analitic a fost acordat și în cadrul exercitării de către CNA a atribuției de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului (art.4 alin.(1) lit.c) Legea 1104/2002). În contextul dat, Direcția generală analitică a oferit **26 de informații analizate** pe subiectele vizate în proiectele de legi și hotărâri de Guvern, inclusiv privind transmiterea și schimbarea destinației bunurilor imobile, aflate în proprietate publică,

parteneriatele publice-private la construcția imobilelor, activitatea întreprinderilor de stat și instituțiilor publice, acordarea facilităților fiscale unor agenți economici, excepții în desfășurarea achizițiilor publice în domeniul sănătății, conceptualizarea unui nou sistem informațional privind achizițiile publice - mTender etc.

Evidență și asigurare informațională

În perioada de raport a fost asigurată continuitatea înregistrării datelor privind urmărirea penală și investigațiile operative. Astfel, în Banca Centrală de Date a MAI și registrele interne de evidență au fost efectuate **8270 de înregistrări** aferente deciziilor și mențiunilor privind urmărirea penală. Comparativ, în perioada similară a anului 2017, au fost efectuate 6749 de înregistrări.

Au fost eliberate 347 de fișe (forma 246) privind antecedentele penale ale persoanelor fizice/juridice, la solicitarea subdiviziunilor Centrului, Procuraturii Anticorupție și Serviciului Informații și Securitate.

La fel, a fost asigurată evidența a 665 de informații în REI-II, a 664 de infracțiuni în REI-I, a 491 de cauze penale pornite, 119 materiale de neîncepere a urmăririi penale, și 155 de propuneri de neîncepere a urmăririi penale.

3. Prevenirea corupției. Educația anticorupție.

Expertiza anticorupție

Pe parcursul I-lui semestru 2018, la Centrul Național Anticorupție au parvenit spre avizare și expertizare 600 proiecte de acte normative și legislative, dintre care 95 de proiecte au fost supuse avizării și întocmite recomandările necesare, iar asupra a 520 de proiecte au fost întocmite rapoarte de expertiză.

Din numărul total de proiecte expertizate și avizate, 182 de proiecte au fost acte legislative, 326 – proiecte de acte normative, iar 12 – proiecte de acte departamentale.

Cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlament au fost înaintate – 83 de proiecte (circa 46%), Guvernul – 94 de proiecte (circa 52%), iar restul 2% au fost înaintate de către Președintele Republicii Moldova, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia și alte autorități publice.

Din numărul (520) proiectelor supuse expertizei anticorupție, 225 de proiecte au fost proiecte integrale (circa 43%), 290 de proiecte – de modificare și completare (circa 56%), 4 proiecte de abrogare și un proiect de interpretare (circa 1%).

Efectuând evaluarea proiectelor (520) supuse expertizei au fost identificați factori de risc (*ponderea unui factor raportat la numărul total de factori identificați*), care se referă la:

- formulări lingvistice ambigue care admit interpretări abuzive se conțineau în 14,52% de proiecte;
- norme concurente aveau 10,59% proiecte;

- lacune de drept s-au regăsit în 11,50% proiecte;
- norme de trimitere defectuoase – în 3,23% proiecte;
- atribuții excesive, care admit derogări și interpretări abuzive – în 9,47% proiecte,
- atribuții extensive de reglementare – în 3,48% proiecte;
- lipsa, ambiguitatea procedurilor administrative – în 13,81% proiecte etc.

Ca urmare a analizei detaliate a riscurilor de corupție (*ponderea unui risc raportat la numărul total de riscuri identificate*), s-a constatat că acestea încurajează/favorizează sau legalizează apariția riscurilor de corupție, după cum urmează:

- abuz de serviciu – 12,11%;
- conflict de interese și/sau favoritism – 9,89%;
- corupere activă, pasivă și luare de mită – 21,03%;
- depășirea atribuțiilor de serviciu – 9,45%;
- influențare necorespunzătoare – 3,96% etc.

În general, *eficacitatea rapoartelor de expertiză anticorupție efectuate de CNA reprezintă 52,65%*, - rata de acceptare a recomandărilor Centrului Național Anticorupție de către autorii proiectelor. Este îmbucurător faptul că, deși recomandările experților anticorupție nu sunt obligatorii pentru autorii proiectelor, datorită unei analize detaliate a factorilor de risc și identificarea riscurilor de corupție, autorii proiectelor, în mai bine de jumătate din cazuri, iau în considerare recomandările înaintate în rapoartele de expertiză.

Elaborări inițiate

În perioada vizată au fost elaborate:

- Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție;
- Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal și Codul contravențional);
- Proiectului hotărârii de Parlament pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție nr.34 din 11 martie 2016.

Evaluarea integrității instituționale

Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul instituțiilor publice

În semestrul I al anului curent, Centrul Național Anticorupție a inițiat evaluarea integrității instituționale la **4 entități publice**.

A fost aplicat instrumentul de evaluare a riscurilor de corupție aferente procesului de stabilire a indicatorilor de performanță profesională individuală și de achitare a suplimentului pentru realizarea acestora angajaților din cadrul Spitalul Clinic Municipal nr.1 din Chișinău. În rezultat, au fost elaborate și înaintate recomandări atât Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cât și Spitalului Clinic Municipal nr.1 de revizuire a cadrului normativ și departamental privind stabilirea

și evaluarea indicatorilor de performanță individuală a personalului medical, în vederea excluderii factorilor de risc și a eventualelor norme discreționare la acest capitol.

Au fost elaborate 8 rapoarte de monitorizare privind implementarea planurilor de integritate și plasate pe site-ul Centrului Național Anticorupție:

- Serviciul Vamal, Poliția de Frontieră, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Administrația Națională a Penitenciarelor (termen final de realizare a planurilor - anul 2017);
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Inspectoratul General al Poliției și Primăria mun. Chișinău (termen final de realizare a planurilor – anul 2018).

A fost definitivat procesul de evaluare a riscurilor de corupție în legislația și activitatea întreprinderilor de stat/municipale, cu elaborarea a **5 rapoarte de evaluare**: 2 rapoarte generale de evaluare a riscurilor în activitatea întreprinderilor fondate de AAPC și AAPL, 2 rapoarte detaliate de evaluare a riscurilor în activitatea ÎM/SC, fondate de CMC și CMB și 1 raport de evaluare a riscurilor în activitatea întreprinderilor din UTA Găgăuzia.

Totodată, a fost elaborat raportul de expertiză a cadrului normativ (recomandări formulate în vederea operării modificărilor la circa 20 de legi și hotărâri de Guvern). Au fost formulate recomandări pentru fondatorii și administratorii ÎS/ÎM, în vederea înlăturării deficiențelor constatate. Suport în acest sens va constitui Planul-model de integritate pentru întreprinderi, elaborat urmare a evaluării.

Materialele vizate au fost remise Agenției Proprietate Publică și Autorităților Administrației Publice Locale pentru informare și întreprinderea măsurilor ce se impun, inclusiv fiind solicitată diseminarea concluziilor întreprinderilor fondate, inclusiv și a Planului-model de integritate, pentru a fi adaptat specificului de activitate, aprobat și pus în aplicare.

Referitor la rezultatele evaluării, a fost informat Prim-ministrul Republicii Moldova. Pe adresa Ministerului Economiei și Infrastructurii a fost remis Raportul detaliat de evaluare a cadrului legal aferent activității ÎS/ÎM și SC cu capital de stat, în vederea inițierii modificărilor de rigoare pentru înlăturarea factorilor coruptibili stabiliți.

Pe pagina web a Centrului Național Anticorupție au fost plasate concluziile generale și recomandările formulate, rapoartele detaliate de evaluare a riscurilor de corupție în activitatea Întreprinderilor de Stat și Întreprinderilor Municipale, Raportul de evaluare a cadrului legal aferent activității ÎS/ÎM și SC cu capital de stat și Planul-model de integritate pentru întreprinderi.

În rezultatul acțiunilor efectuate, prin Dispoziția Prim-ministrului nr.12-05-3646 din 08.05.2018, s-a solicitat ministerelor și autorităților administrative centrale diseminarea concluziilor și recomandărilor Centrului tuturor întreprinderilor de stat/societăților pe acțiuni al căror fondatori sunt, în scopul înlăturării deficiențelor constatate.

Totodată, s-a solicitat Ministerului Economiei și Infrastructurii să examineze concluziile și recomandările expuse în „Raportul de evaluare a cadrului legal cu privire la întreprinderile de stat/municipale și societățile comerciale cu capital de stat” și în coordonare cu autoritățile publice centrale să prezinte propuneri privind ajustarea cadrului normativ în domeniu.

Conform informației prezentate de Ministerul Economiei și Infrastructurii, o parte din recomandări au fost incluse spre executare în Planul de activitate al instituției și Planul de activitate al Direcției politice economice și mediul de afaceri pentru anii 2018-2020. Alte recomandări au fost incluse în Planul sectorial anticorupție în domeniul administrării și deetatăzării proprietății publice pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.554 din 18.06.2018. Agenția Proprietăți Publice a fost desemnată responsabilă pentru colectarea informației privitor la implementarea măsurilor din plan și raportarea trimestrială despre progresul obținut către Secretariatul grupului de monitorizare din cadrul Centului Național Anticorupție.

Astfel, 9 autorități ale administrației publice centrale au raportat despre aprobarea planurilor de integritate de către 46 Întreprinderi de Stat; 18 autorități ale administrației publice locale de nivelul II au confirmat informarea și diseminarea în teritoriu a planurilor de integritate; 10 autorități ale administrației publice locale de nivel II și 40 autorități ale administrației publice locale de nivel I au raportat aprobarea recomandărilor oferite de CNA.

Testarea integrității profesionale

În primul semestru 2018, Centrul Național Anticorupție a eliberat 2869 de certificate de cazier de integritate.

A fost asigurată reprezentarea intereselor Centrului la 8 ședințe de judecată în litigiile apărute ca urmare a rezultatelor testării integrității profesionale desfășurate în perioada 2014-2015.

La detectorul comportamentului simulat au fost efectuate 32 de testări.

Începând cu 01.11.2017, pentru o perioadă de 24 luni, conform documentelor acceptate de către părți (Centrul Național Anticorupție și dezvoltator), fără costuri suplimentare, dezvoltatorul Sistemului Informațional „E-Integritate Instituțională” asigură SOFT-ul cu versiuni actualizate, care cuprinde îmbunătățiri, actualizări de întreținere și corecții de eroare. De menționat că, în perioada de raport, a fost adoptată decizia de extindere a capacităților Sistemului Informațional „E-Integritate Instituțională”.

Educare și sensibilizare anticorupție

În perioada de raport au fost organizate și desfășurate: **290 de instruiri anticorupție pentru 11290 de persoane**, dintre care:

- 10.587 (94%) – agenți publici, în cadrul a 269 de activități de instruire;
- 481 (4%) – elevi și studenți, în cadrul a 11 activități de instruire;
- 222 (2%) – alte categorii (antreprenori, părinți și reprezentanții elevilor etc.), în cadrul a 10 instruiri.

În perioada vizată au fost desfășurate instruirii în cadrul entităților publice cu sediul în mun. Chișinău, Bălți, Cahul, Orhei, Fălești, Ungheni, Soroca.

La invitația Departamentului dezvoltare profesională continuă din cadrul Academiei de Administrare Publică, formatorii CNA au desfășurat 12 instruirii cu genericul „Reglementarea integrității funcționarului public și a integrității instituționale”, pentru circa 256 agenți publici.

În parteneriat cu Ministerul Finanțelor au fost desfășurate 3 cursuri de instruire intitulate „Aspecte generale privind achizițiile publice și managementul riscurilor de corupție. Colaborarea auditorilor interni cu alți furnizori de asigurare” pentru 85 de auditorilor interni și șefi ai misiunilor de audit din sectorul public.

La solicitarea Centrului național de instruire în insolvență „Moldinsolv” și Centrului de instruire în domeniul relațiilor de muncă au fost desfășurate 8 instruirii intitulate „Integritatea în mediul de afaceri”; „ISSO 37001 Sisteme de management anti-mită”, pentru circa 200 administratori autorizați și reprezentanți ai mediului de afaceri.

Menționăm colaborarea cu Consiliul raional Hîncești la desfășurarea a două ediții a Școlii de Vacanță „Tineri și Integri”, pentru 46 de liceeni din mun. Hîncești.

De asemenea, în parteneriat cu Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a fost desfășurată activitatea cu genericul „Tinerii ambasadori a integrității” la care au participat 20 de liceeni din capitală.

Suplimentar, în perioada de raport, au fost desfășurate 10 activități pentru acordarea suportului consultativ și metodologic la implementarea standardelor de integritate următoarelor entități publice: AGEPI; SFS; Departamentul Trupelor de Carabineri; Agenția Servicii Publice; IPMS Spitalul de boli contagioase; Inspekția Financiară; ÎS ”Detașamentul de pază paramilitară” și IMSP Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile.

Acțiuni de sensibilizare, comunicare și interacțiune civilă

La 12.05.2018, în grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” din capitală, a fost desfășurată o acțiune de sensibilizare cu ocazia Zilei Europei, la care au participat toate instituțiile statului, inclusiv și Centrul Național Anticorupție.

În contextul aceluiași eveniment, la 19 mai anul curent, în municipiul Ungheni, a fost desfășurată o acțiune de sensibilizare similară.

De asemenea, în perioada de raportare, a fost organizată expoziția de desen “Talentul nu ia mită. Integritatea în imagini” (17.01.-31.01.2018), în incinta Muzeului National de Artă al Moldovei. Evenimentul respectiv a avut loc drept o continuitate a campaniei anticorupție “Integritatea este libertate”, lansată în a doua jumătate a anului 2017, fiind planificată pe o perioadă de cel puțin un an.

În contextul campaniei “Importanța integrității, a prevenirii și combaterii corupției în sectorul privat” au fost distribuite pe profilurile oficiale ale Centrului Național Anticorupție de pe rețelele de socializare și pagina web, un material video, 1 material grafic și alte informații relevante ce țin de specificul prevenirii corupției în sectorul respectiv.

Făcând referire la numărul de persoane care au fost informate, reieșind din numărul de utilizatori care sunt abonați la profilurile Centrului și accesările zilnice de pe pagina web, putem vorbi aproximativ de cel puțin 6000 de utilizatori unici informați.

În contextul campaniei “Sensibilizarea victimelor corupției cu privire la dreptul lor de a obține despăgubiri” au fost desfășurate cinci activități de informare și sensibilizare, sub formatul asemănător unei campanii, fiind utilizate cel puțin 700 de materialele informative (broșuri, benzi desenate, fillere video) realizate anterior. Acestea au un conținut informativ similar contextului abordat, ceea ce a exclus utilizarea resurselor financiare suplimentare. Prin urmare, materialele au fost în mare parte distribuite pe rețelele de socializare și în cadrul instruirilor desfășurate.

Alte acțiuni de sensibilizare, comunicare și interacțiune civilă

Au fost realizate acțiuni de sensibilizare în cadrul trainingului din 15.03.2018 la Consiliul raional „Hîncești” (Program finanțat de CLEP), la care au participat funcționari din regiune, fiind repartizate peste 300 de materiale informative (Pliante, Calendare etc.).

În perioada 11-12 aprilie curent, a fost organizată și desfășurată Școala de vacanță „Tineri și integri”, la care au participat peste 40 de tineri din raionul Hîncești, cărora le-au fost repartizate calendare, broșuri, bancnote, benzi desenate, certificate, mape etc. De asemenea, acestora le-au fost redade spoturi video cu mesaje anticorupție.

Pentru proiectul respectiv, a fost realizat un pliant informativ sub sloganul „Refuză să fii corupt” și un certificat de participare, care a fost decernat celor prezenți la eveniment.

Platforma de instruire la distanță e-Learning

În perioada respectivă, au fost efectuate modificări la designul platformei e-Learning, cu suportul companiei 4System din Polonia. Ulterior, a fost demarat procesul de elaborare al celui de-al doilea Modul de instruire pentru platformă.

Totodată, a fost desfășurată o instruire pentru angajații Autorității Naționale de Integritate, cu privire la elaborarea cursurilor pentru platforma e-Learning (23.01.2018).

De asemenea, cu suportul UNDP și Atelierul “Sergiu Prodan”, a fost sonorizat primul modul al platformei.

Colaborarea cu reprezentanții ONG-urilor și organizațiilor de tineret

În perioada respectivă, a fost asigurată participarea la 2 ședințe cu reprezentanții Alianței Anticorupție din Moldova și organizației de tineret "CNA Studentesc", cu privire la realizarea unor acțiuni comune pe segmentul de prevenire.

Astfel, a fost acordat suport la elaborarea mesajelor anticorupție, conținutului informativ și designului unor pliante, banere și alte materiale de sensibilizare, elaborate de către Asociația „Părinți Solidari”. Membrii acesteia au distribuit și publicat materialele respective în cadrul acțiunilor desfășurate în instituțiile de învățământ, pe profilurile Asociației de pe rețelele sociale, dar și pe profilurile CNA de pe aceleași rețele.

Elaborarea materialelor de sensibilizare

În perioada de raport, au fost elaborate și tipărite cu suportul UNDP Moldova, 8500 de exemplare de benzi desenate, realizate în baza fillerelor “Lecții de integritate”, care sunt distribuite funcționarilor publici și altor subiecți, în cadrul activităților desfășurate de către Centrul Național Anticorupție.

Totodată, în contextul activităților prioritare ale Centrului pentru 2018, au fost realizate 4000 de stickere informative pentru promovarea Liniei naționale anticorupție și a liniilor fierbinți ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Au fost conceptualizate două modele de pliante de promovare a Liniei Naționale Anticorupție 080055555 și a liniilor fierbinți ale ministerelor sus-menționate, care după identificarea surselor financiare necesare, urmează a fi tipărite.

La solicitarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a fost realizat designul unei alte broșuri informative cu denumirea “BAC 2018”, în contextul colaborării pe segmentul anticorupție.

A fost reactualizată broșura “Labirintul Corupției”, realizată în anii precedenți cu suportul UNDP Moldova, care a fost tipărită și este utilizată pentru promovarea Liniei Naționale Anticorupție, dar și a Centrului.

În contextul Campaniei de sensibilizare cu privire la Mecanismul de protecție a avertizorilor de integritate și a agenților publici care denunță manifestările de corupție, au fost elaborați termenii de referință pentru contractarea unei companii care să realizeze Spotul video și alte materiale necesare pentru buna desfășurare a campaniei.

Relațiile cu publicul

În primele 6 luni ale anului 2018, în scopul informării populației și asigurarea transparenței în activitatea Centrului au fost difuzate **112 comunicate de presă**, preponderent cu referire la combaterea corupției pe două domenii stabilite ca fiind prioritate – Învățământ/Educație și Sănătate.

Au fost formulați termeni de referință, sub formă de activități, pentru campania “Corupția în învățământ și în domeniul ocrotirii sănătății”.

A fost asigurată organizarea participării directorului CNA, Bogdan Zumbreanu, la **2 emisiuni TV** ("Important" de la TVC 21 și "Tema zilei" de la Canal 2) și la **1 conferință de presă**, în formatul CNA - Procuratura Generală - Procuratura Anticorupție.

Social-media a fost pe larg utilizată în diseminarea mesajelor lansate în cadrul emisiunilor TV, campaniilor anticorupție, în promovarea Liniei Naționale Anticorupție – 0 800 55555, bilanțurilor săptămânale, dar și ca instrument de interacțiune cu publicul.

Astfel, pagina Centrului Național Anticorupție de pe una din rețelele de socializare a adunat peste **5.570 de aprecieri** unice și **5.682 de urmăritori**, numărul vizualizărilor per postare variind între 2.000 și 5.220.

În perioada de referință, au fost elaborate și distribuite **167 de postări** pe rețeaua de socializare. Impactul-record a fost atins pe data de 27 martie 2018, cu postarea despre Raportul de activitate prezentat în Parlament de directorul Centrului - **5220 de vizualizări**. Următoare postare, cu un număr de **4.775** de vizualizări, este din 5 iunie 2018 și se referă la afacerea rețelei de corupție, formată din persoane publice din cadrul ASEM și mai mulți intermediari, deconspirată de CNA și procurorii anticorupție.

Zilnic, se efectuează analiza informațiilor relatate de presă în domeniul prevenirii și combaterii corupției, pentru evitarea dezinformării sau informării eronate a populației.

4. Combaterea corupției

Examinarea plângerilor, cererilor și petițiilor cetățenilor

În perioada de raport, ofițerii Centrului Național Anticorupție au examinat 6339 de sesizări, plângeri, demersuri, petiții și alte materiale.

În cadrul acțiunilor de investigare a infracțiunilor, ofițerii Centrului Național Anticorupție au primit în audiență 7.862 de cetățeni. La Linia Națională Anticorupție (0-800-55555) au fost recepționate și examinate 2077 de apeluri ale cetățenilor, din acestea 141 fiind de competența Centrului:

În toate cazurile, cetățenii care s-au adresat la Centrul Național Anticorupție prin Linia Națională Anticorupție cu petiții și plângeri au fost consultați referitor la procedurile stabilite de examinare și competențele organelor APC/APL.

Prin intermediul cancelariei, Centrul Național Anticorupție a recepționat și examinat 1315 de petiții și adresări ale cetățenilor privind încălcarea drepturilor și libertăților legale. Din acestea – 13% sunt anonime.

În 41,2% din petiții au fost expuse probleme, soluționarea cărora nu a fost de competența Centrului, acestea fiind remise organelor respective pentru soluționare.

Astfel, în perioada de referință, de către subdiviziunile Centrului, au fost expediate altor organe (după competență) – 542 de materiale, dintre care: 79 de sesizări, 227 petiții și, prin intermediul Procuraturii Generale – procuraturilor raionale și inspectoratelor de poliție – 236 de materiale.

La situația din 1 iulie curent, de la organele respective au parvenit informații despre măsurile de rigoare întreprinse în 83 de cazuri.

De remarcat că în cazurile în care petițiile au fost remise prin intermediul procuraturilor și a inspectoratelor de poliție, controlul examinării celor invocate le revine acestora.

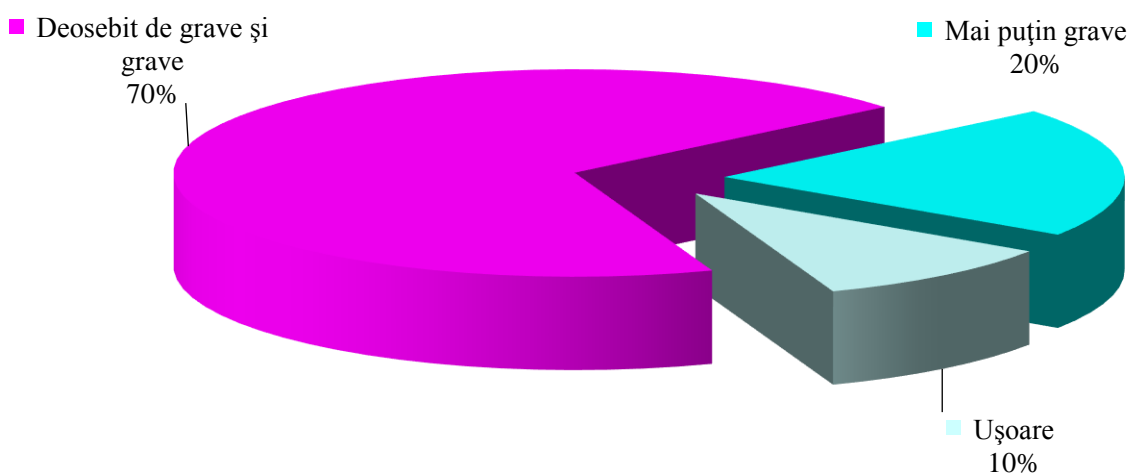
Depistarea și investigarea infracțiunilor de corupție

În perioada de raport, ofițerii de investigație ai Centrului Național Anticorupție (în comun cu Procuratura Anticorupție) au depistat 477 de infracțiuni. Comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017 (466), se atestă o creștere cu 2,4% a numărului total de infracțiuni depistate. De menționat că în raport cu anii precedenți se constată o evoluție în creștere a infracțiunilor depistate de ofițerii Centrului Național Anticorupție.

În rezultatul acțiunilor speciale de investigații, ofițerii Centrului au depistat următoarele categorii de infracțiuni:

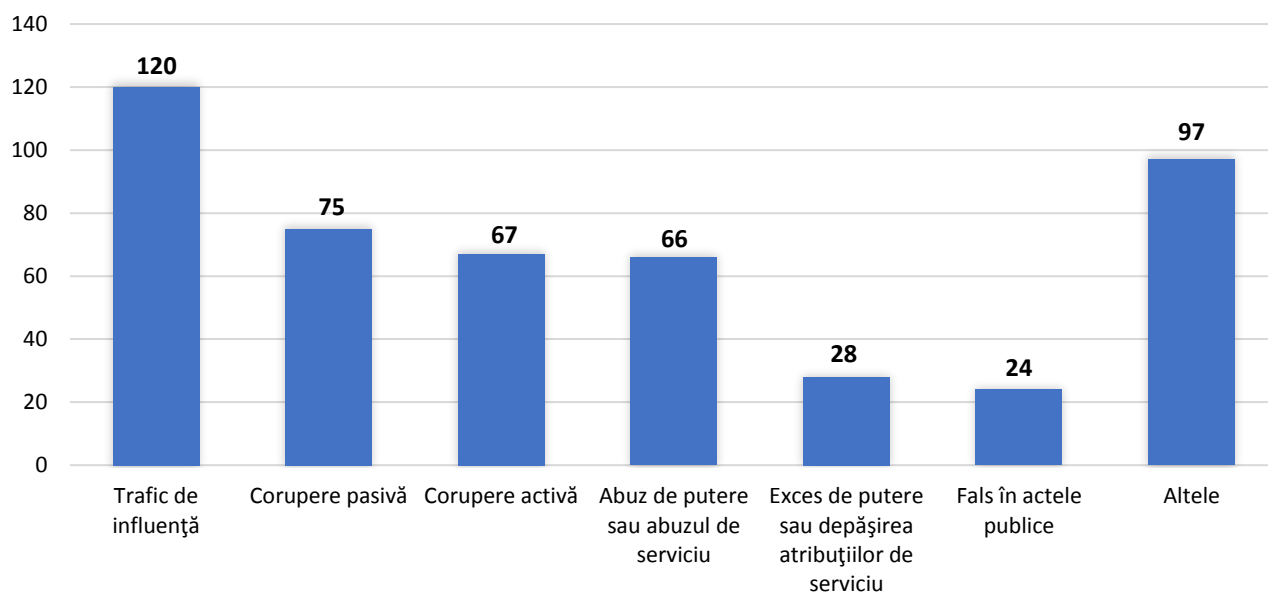
- acte de corupție și conexe corupției - 404;
- alte categorii de infracțiuni – 73.

Raportul infracțiunilor depistate, conform criteriului de gravitate

Din punct de vedere teritorial, 69% din infracțiuni au fost relevate în mun. Chișinău și raioanele din centrul republicii, 16% - mun. Bălți și raioanele de nord ale țării, iar 15% - mun. Cahul și raioanele de sud.

Raportul categoriilor de infracțiuni de corupție depistate

Activitatea de combatere a corupției desfășurată de Centru s-a axat, în special, în următoarele domenii și instituții publice:

- **Administrația publică locală – 59;**
- **Justiția și afacerile interne – 45;**
- **Medicina – 39;**
- **Sectorul privat – 37;**
- **Securitatea bugetului și patrimoniului public – 17;**
- **Învățământul – 13 etc.**

Subiecți ai infracțiunilor de corupție și conexe corupției depistate sunt:

- **în sectorul public - 158:**
 - 42 primari, vice-primari;
 - 30 persoane din domeniul ocrotirii sănătății;
 - 17 inspectori de poliție;
 - 9 persoane din domeniul educației;
 - 8 șefi, adjuncți de departamente din cadrul autorităților;
 - 7 șefi de instituții autonome din cadrul autorităților;
 - 6 directori, adjuncți de întreprinderi de stat;
 - 4 inspectori fiscali;
 - 1 secretar de consiliu;
 - 1 procuror;
 - 1 director de agenție (autoritate publică);
 - 32 alți subiecți.
- **în sectorul privat și liber profesionist – 165:**
 - 114 persoane fizice;
 - 34 directori de întreprinderi și organizații din sectorul privat;

12 avocați;
4 executori judecătorești;
1 notar.

În primul semestru 2018, în gestiunea ofițerilor de urmărire penală ai Centrului Național Anticorupție s-au aflat 1520 de cauze penale.

S-au reținut în procedură 631 de cauze penale, 439 – pornite de către ofițerii de urmărire penală, 22 – reluate, iar 170 – parvenite conform competenței de la alte organe.

A fost finisată urmărirea penală pe 352 de cauze penale. Din ele, 173 de cauze penale, în privința a 195 de persoane, au fost deferite justiției.

Asigurarea recuperării prejudiciilor pe cauze penale

Prejudiciul stabilit pe cauzele penale pornite în I semestru 2018, a constituit 25.571.556 lei.

Pentru a asigura restituirea prejudiciilor cauzate pe dosarele investigate, Centrul a aplicat sechestru pe mijloace financiare și bunuri în valoare de 10.109.781 lei. Totodată, în faza prejudiciară, de către persoanele bănuite a fost restituit benevol prejudiciu în sumă de 392.420 lei.

Ca urmare a creării Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, de către aceasta, în perioada de raport, în procedură au fost primite 56 de delegații, în privința la 165 de persoane (bănuite, învinuite). Din acestea, 19 au fost executate. Ca urmare a investigațiilor financiare paralele efectuate, în scopul recuperării activelor provenite din infrațiuni, a fost aplicat sechestru pe bunuri în valoare totală de 54.515.174 lei.

Totodată, menționăm că permanent este asigurată participarea la cursuri de specializare a ofițerilor de urmărire penală și investigații în desfășurarea investigațiilor financiare paralele pe infrațiunile prevăzute la art.2 alin.(2) al Legii nr.48 din 30.03.2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale.

5. Cooperarea internațională a Centrului Național Anticorupție

O prioritate a Centrului Național Anticorupție reprezintă consolidarea relațiilor de colaborare cu structurile similare de peste hotare și organizațiile internaționale în domeniile de competență ale instituției. Acest deziderat contribuie, inclusiv, la îmbunătățirea cadrului legal și instrumentarului disponibil în domeniul prevenirii și combaterii corupției, prin transferul de bune practici cu instituțiile partenere care au un potențial de cooperare. Totodată, în această direcție, activitatea Centrului este axată pe implementarea documentelor strategice de cooperare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și standardelor anticorupție internaționale. În vederea consolidării competențelor instituționale, accentul este pus pe îmbunătățirea capacității de absorbție a asistenței externe pentru dezvoltare, prin elaborarea și implementarea proiectelor de asistență externă.

Parteneriate noi cu instituții similare de peste hotare și internaționale

Pe parcursul I-lui semestru 2018, au fost consolidate relațiile de cooperare cu instituțiile anticorupție de peste hotare.

La 02.05.2018, în or. Luxembourg, Marele Ducat de Luxembourg a avut loc semnarea Memorandumului de Înțelegere între Centrul Național Anticorupție și Banca Europeană de Investiții. Obiectul Memorandumului este facilitarea schimbului de informații între Părți în cadrul îndeplinirii atribuțiilor instituționale care le revin. Semnarea acestui document de cooperare va permite identificarea unor priorități de cooperare între Centrul Național Anticorupție și Banca Europeană de Investiții, accentul fiind pus pe unul dintre obiectivele de activitate comună și anume: prevenirea și investigarea cazurilor de fraudă sau altor iregularități cu mijloacele din fondurile externe oferite de UE.

Ca urmare a negocierilor purtate cu partea ucraineană, la 30.05.2018, la Kiev, Ucraina a fost semnat Acordul de cooperare între Centrul Național Anticorupție și Biroul Național Anticorupție al Ucrainei în domeniul prevenirii și combaterii corupției. Scopul Acordului constă într-o cooperare mai strânsă și în schimbul de informații și experiență dintre Părți în domeniul prevenirii și contracarării corupției, investigării și divulgării actelor criminale legate de corupție.

A fost aprobată semnarea Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României în domeniul prevenirii și combaterii corupției. Încheierea, cât mai curând posibil, a acestui nou instrument de cooperare, va face posibilă întărirea conlucrării, inclusiv pe baze juridice solide, într-un domeniu foarte actual, precum prevenirea și combaterea corupției și va sprijini, în mod nemijlocit, reforma anticorupție desfășurată în Republica Moldova.

La fel, au fost inițiate procedurile necesare pentru semnarea de către Centrul Național Anticorupție a unui șir de documente, acorduri internaționale, care ar permite ajustarea cadrului legal național de specialitate la prevederile standardelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, inclusiv a Memorandumului de Înțelegere cu Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Este important de menționat faptul că implementarea acordurilor de cooperare, semnate de către Centru cu instituțiile specializate de peste hotare, va fortifica capacitățile părților în vederea impulsivării dialogului bilateral, precum și eforturile Centrului în implementarea Acordului de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova.

La capitolul parteneriatelor de cooperare, în perioada de raport, Centrul a găzduit vizita de lucru a delegației compuse din reprezentanții societății civile din Belarus, 24.05.2018. Scopul vizitei a fost familiarizarea delegației cu progresele și reformele din Republica Moldova în domeniile anticorupție și justiție, dezvoltarea regională și practica de cooperare dintre autoritățile publice și societatea civilă.

La fel, la 07.06.2018, s-a desfășurat vizita oficială a conducerii Direcției Generale Anticorupție a MAI al României în cadrul Centrului Național Anticorupție. Scopul vizitei de lucru a fost evaluarea implementării proiectului Twinning „Suport în consolidarea capacităților operaționale ale organelor

de aplicare a legii din Republica Moldova în domeniul prevenirii și investigării actelor de corupție”, în care România este partener junior Twinning.

La capitolul schimbului de experiențe și transferului de bune practici instituționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, Centrul a participat la o serie de evenimente organizate de către organizațiile și platformele regionale și internaționale în domeniu. Participarea la aceste forumuri de colaborare, seminare, ateliere de lucru, instruirii permite îmbunătățirea capacităților profesionale ale angajaților Centrului și, ca urmare, a performanței instituționale.

Diseminarea la nivel regional a practicilor și instrumentelor aplicate în aceste domenii permite în primul rând, creșterea nivelului de vizibilitate a progreselor înregistrate de Republica Moldova, pentru unele dintre care a fost desemnată drept model pentru alte state din regiune, și pe de altă parte obținerea unor recomandări privind îmbunătățirea instrumentelor legale și instituționale existente.

Implementarea documentelor strategice de cooperare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană

Centrul Național Anticorupție este una dintre instituțiile implementatoare a Acordului de Asociere RM-UE, a noii Agende de Asociere RM-UE, agreeate bilateral în iulie 2017. În vederea realizării angajamentelor care derivă din Acordul de Asociere RM-UE, a fost elaborat Planul național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE (PNA AA), pentru perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30.12.2016. Ca urmare a lansării procesului de revizuire și ajustare a PNA AA 2017-2019, Centrul a fost antrenat în elaborarea modificărilor necesare la documentul de colaborare RM – UE. Noul Plan de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE 2017-2019 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.592 din 23.06.2018.

Una din prioritățile instituționale la nivelul cooperării internaționale este ajustarea cadrului legal și instituțional la standardele anticorupție internaționale, măsură care prevede inclusiv implementarea documentelor de cooperare cu UE și alți parteneri. În acest sens, Centrul asigură comunicarea permanentă și coordonarea cu MAEIE, Cancelaria de Stat, Parlamentul și alte instituții privind realizarea angajamentelor asumate în dialogul cu partenerii de dezvoltare, care sunt materializate în planuri de acțiuni specifice (PNA AA 2017-2019, Planul de acțiuni consolidat pentru anul 2018 și altele).

Pentru asigurarea unui dialog constructiv cu instituțiile UE și pentru a prezenta progresele înregistrate la nivel național, Centrul, în comun cu instituțiile de resort pregătește materialele necesare și participă, la necesitate, la reuniunile structurilor bilaterale create pentru implementarea parteneriatului cu UE, precum: Consiliul de Asociere RM-UE, Comitetul Parlamentar de Asociere RM-UE, Comitetul de Asociere RM-UE, Subcomitetul pentru libertate, securitate și justiție RM-UE și altele.

Astfel, în perioada de raport, Centrul a pregătit rapoarte privind realizarea angajamentelor asumate în dialogul cu structurile UE pentru reuniunile Comitetului Parlamentar de Asociere RM-UE (5 aprilie 2018), Consiliului de Asociere RM-UE (3 mai 2018), Subcomitetului de Asociere RM-UE (20 iunie 2018).

La 20 iunie 2018, Centrul a asigurat participarea la cea de-a patra reuniune a Subcomitetului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru libertate, securitate și justiție, desfășurată la Bruxelles, Regatul Belgiei. În cadrul evenimentului, UE a luat act de progresele înregistrate de autoritățile naționale în unele domenii, fiind totodată punctate restanțele în realizarea angajamentelor asumate în dialogul cu UE, precum și planificate activitățile de colaborare pentru perioada următoare.

În vederea asigurării dialogului cu reprezentanții structurilor UE și altor parteneri, Centrul a participat la o serie de evenimente, inclusiv: ședința de lucru cu membrii Parlamentului European (03.04.2018), ședința de lucru cu co-raportorii Comisiei de monitorizare a APCE (04.04.2018) și altele.

Ca răspuns la comunicările emise de către Uniunea Europeană privind Republica Moldova, Centrul a contribuit la pregătirea raportului cu referire la concluziile Consiliului UE privind Republica Moldova; raportului privind constatările în Raportul Comisiei Europene privind mecanismul de suspendare a regimului liberalizat de vize; raportului privind implementarea Calendarului de realizare a recomandărilor raportului Comisiei Europene privind aplicarea mecanismului de suspendare a regimului de vize.

Elaborarea și implementarea proiectelor de asistență externă pentru consolidarea capacităților instituționale în prevenirea și combaterea corupției

La fel, în perioada de raportare, sunt în proces de desfășurare o serie de proiecte de asistență ale Consiliului Europei și Uniunii Europene, care contribuie la fortificarea capacităților instituționale ale organelor de drept din Republica Moldova, în vederea implementării durabile a priorităților stabilite la nivel național.

Proiectul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „*Controlul corupției prin aplicarea legii și prevenire*” (CLEP), planificat pentru perioada 1 iunie 2017 - 31 mai 2020, își propune să sprijine reforma cadrului de reglementare anticorupție și eforturile instituțiilor în conformitate cu standardele europene și internaționale, precum și să contribuie la consolidarea cooperării naționale și internaționale a sistemelor specializate de aplicare a legii și de prevenire. Pe parcursul I-lui semestru 2018 au fost desfășurate o serie de activități de care a beneficiat Centrul, care, în mare parte, se referă la expertiză și consultanță legislativă, instruire specializată, misiuni de evaluare și altele.

Proiectul Uniunii Europene Twinning „*Suport în consolidarea capacităților operaționale ale organelor de drept din Republica Moldova în domeniul prevenirii și investigării infracțiunilor de corupție*” a demarat în august 2017. Scopul proiectului este consolidarea capacităților operaționale ale organelor de drept naționale în investigarea infracțiunilor de corupție și celor conexe, în vederea eficientizării luptei împotriva corupției. Proiectul este implementat de un consorțiu format din instituții specializate din 3 state-membre ale Uniunii Europene: Republica Lituania (partener superior), România și Finlanda (parteneri juniori). Pe parcursul semestrului I 2018 s-au desfășurat o serie de activități în cadrul proiectului privind evaluarea cadrului legal și instituțional în domeniul

prevenirii și combaterii corupției, precum și activități de instruire a personalului organelor de ocrotire a normelor de drept.

Totodată, în această perioadă, Centrul a inițiat dialogul cu Delegația Uniunii Europene și alte instituții abilitate, în vederea discutării conceptului de proiect în domeniul anticorupție *“Consolidarea statului de drept și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova”*, care urmează a fi lansat în anul 2019, cu finanțarea din partea Uniunii Europene. Scopul proiectului este de a contribui la prevenirea și combaterea corupției, prin dezvoltarea toleranței zero față de fenomenul corupției în rândul cetățenilor Republicii Moldova, precum și consolidarea mecanismelor anticorupție, capacităților privind recuperarea activelor, declarării activelor și conflictelor de interese.

Cooperare anticorupție și antifraudă

În vederea realizării prevederii pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.1365 din 19.12.2016 privind desemnarea punctului principal de contact pentru Oficiul European de Luptă Antifraudă, acesta a fost semnat la 18.01.2018, Protocolul privind completarea Acordului de colaborare între Centrul Național Anticorupție și Curtea de Conturi din 17.04.2013.

În perioada 27-29.05.2018, a avut loc cea de-a 27-a Întrunire a Grupului de Conducere al Inițiativei Regionale Anticorupție, în cadrul căruia a fost audiat și aprobat raportul de activitate al RAI pentru anul 2017. Evenimentul a avut loc în or. Zagreb, Croația.

În perioada 20-23.06.2018, s-a participat, în calitate de observator, la Reuniunea anuală a oficiilor coordonare antifraudă (AFCOS), organizată de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) în or. Sarajevo, Bosnia și Herțegovina. În cadrul evenimentului, au fost prezentate progresele înregistrate de CNA în prevenirea și combaterea fraudării mijloacelor provenite din asistență externă.

Diseminarea bunelor practici la nivel internațional

În perioada de raportare, au fost selectate lunar, cele mai relevante comunicate de presă publicate pe pagina CNA, care au fost traduse în limba engleză și expediate rețelei internaționale "Network for integrity", pentru a fi publicate în revista lunară. Aceiași procedură a fost realizată și în parteneriat cu HATVP (Înalta Autoritate pentru Transparența Vieții Publice), în vederea publicării în buletinul informativ lunar de pe www.hatvp.fr.

De asemenea, luând în calcul relația deja stabilită cu partenerii sus-menționați, ca urmare a solicitării parvenite din partea Autorității Naționale de integritate, pentru aceștia a fost realizat un articol similar și expedit pentru publicare Înaltei Autorități pentru Transparența Vieții Publice din Franța.